

From: EPKK <info@epkk.ee>

Sent: Monday, April 27, 2026 4:36 PM

To: Riigikantselei - RK <riigikantselei@riigikantselei.ee>

Subject: Balti riikide ja Soome põllumajandustootjate ühisdeklaratsioon põllumajanduse, toidujulgeoleku ja konkurentsivõime kohta

Lugupeetud peaminister

Edastame Teile **Eesti, Läti, Leedu ja Soome põllumajandustootjate katusorganisatsioonide ühisdeklaratsiooni** põllumajanduse, toidujulgeoleku ja konkurentsivõime kohta, mis allkirjastati 21. aprillil 2026 Euroopa Parlamendis Brüsselis. Deklaratsioon on suunatud Euroopa Liidu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (MFF) ja ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) 2027+ läbirääkimistele.

Meie nelja riigi põllumajandussektoris on võrreldes teiste ELi riikidega Euroopa idapiiril oluliselt erinevad struktuursed väljakutsed: madalam tootlikkus, tootmisvarade puudujääk, suurem sõltuvus toetustest, piirialade kapitali- ja investeerimispiirangud ning kasvav kaitsekulutuste osakaal riigieelarvetes. Need tegurid mõjutavad otseselt põllumajandustootjate konkurentsivõimet ning regiooni toidutootmise võimekust.

Deklaratsiooni põhisõnumid:

- **Toidujulgeolek on osa Euroopa julgeolekust.** ÜPP ja MFF 2027+ õiguslikes eesmärkides tuleb põllumajandus ja toidutootmist tunnustada Euroopa strateegilise julgeoleku osana, eriti agressorriigiga piirnevates liikmesriikides.
- **Otsetoetused tuleb liikmesriikide vahel jaotada õiglaselt.** Kavandatav 130 EUR/ha alampiir ning ligi kahekordne vahe madalaima ja kõrgeima toetustaseme vahel jätab püsima konkurentsipuudujäägi, mis on Eestis, Lätis ja Leedus kahe aastakümne jooksul kumuleerunud. Liikmesriike, kes kannavad ebaproportsionaalselt suurt julgeolekukoormust, ei tohi samal ajal jätta EL toetuste jaotuse alumisse otsa.
- **Eraldi idapiiri toetusümbrik (Eastern Border Rural Resilience Envelope).** EL tasandil tuleb luua sihtotstarbeline rahastusümbrik, mis on suunatud põllumajandusele, toidutootmisele ja maaelu jätkusuutlikkusele neljas Venemaaga vahetult piirnevas liikmesriigis. Liikmesriigid ei tohi neid vahendeid rakendamisel muudele sektoritele suunata.
- **Tugev, iseseisev ja piisavalt rahastatud ÜPP.** ÜPP peab jääma EL ühispoliitikaks, millel on oma määrus ja eelarverida ning mille reaalkäärtus säilib.

- **Paindlikkus põllumajandustoetuste ümberjaotamise ja ülempiiri osas.** Liikmesriikidele tuleb jätta piisav paindlikkus, mis arvestab meie regiooni struktuurseid eripärasid: Balti riikides on välja kujunenud suuremad ja kapitalimahukamad põllumajandusettevõtted just madalamate toetustega kohanemise tulemusel.
- **Sotsiaalne tingimuslikkus tuleb ÜPP tingimuslikkusest välja jätta.** Tööõigus on meie liikmesriikides juba põhjalikult reguleeritud. Sotsiaalne tingimuslikkus tekitab põllumajandustootjatele põhjendamatu halduskoormuse, kuid ei lisa poliitilist lisaväärtust.
- **EL toetusinstrumendid peavad olema kättesaadavad ka väikestele liikmesriikidele.** Kõik EL tasandi instrumendid peavad olema tegelikult ligipääsetavad ka väiksematele liikmesriikidele ning väiksematele põllumajandus- ja toiduainetööstusettevõtetele.
- **Toidutootmisele eraldi eelarveread kõigis EL fondides.** Toiduainetööstuse ja biomajanduse väärtusahela investeringutele tuleb EL fondides eraldada omaette eelarveread, et need ei peaks konkureerima sektoritega, millel toidujulgeolekuga otsest seost ei ole.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda peab oluliseks, et **Eesti riik kaitseks neid seisukohti järjepidevalt** nii MFF kui ka ÜPP 2027+ läbirääkimistel ning tagaks, et Eesti põllumajanduse ja toidutootmise strateegiline tähtsus piiririigi tingimustes saaks Euroopa Liidu poliitikas kohase tunnustuse ja toetuse.

Oleme valmis pakkuma täiendavat statistilist ja analüütilist tausta regiooni põllumajandussektori struktuuriliste väljakutsete kohta.

Lisad:

1. Balti-Soome ühisdeklaratsioon põllumajanduse, toidujulgeoleku ja konkurentsivõime kohta (21.04.2026)

2. Ettekanne „Structural realities: evidence from the region“ (Ants-Hannes Viira, 21.04.2026)

Lugupidamisega

Kerli Ats

Juhatuse esinaine

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Alevi tn 3-2, 11313 Tallinn/ [+372 5647 5660](tel:+37256475660)

www.epkk.ee